

Insularitat i medi ambient, una estratègia comuna

Les Nacions Unides declararen el mes de setembre del 1999 que les illes juguen un paper molt important com a guardianes de la biodiversitat del planeta, però que han de fer front a una allau creixent d'agressions mediambientals i que per això necessiten el suport internacional. Les illes tenen un denominador comú: són o solen ser posseïdores d'un tresor natural que l'aïllament geogràfic ha preservat durant segles, però que l'avanç de les comunicacions i l'efecte de globalització han esvaït, tot transformant els espais i posant de relleu la fragilitat d'aquests territoris. Les causes són múltiples, però sobretot destaca una major pressió demogràfica i un major ús dels escassos recursos naturals existents. En aquest sentit és indubtable que el turisme hi juga un paper destacat. Un turisme que –dit enguany a la cimera de Quebec sobre ecoturisme– ha de trobar el punt d'equilibri entre la preservació del patrimoni natural i cultural dels països receptors i el seu mateix desenvolupament, és a dir, un desenvolupament sostenible. D'això s'ha tractat, justament, a la cimera de Johannesburg, la reedició de la Cimera de la Terra del 1992 on s'adoptà el pla d'acció global per al desenvolupament sostenible anomenat Agenda 21.

Els deu anys transcorreguts des de Río fins a Johannesburg han servit, potser, per prendre consciència de la realitat, però no per aplicar solucions o, almenys, no en la mesura que calia esperar. D'això en sabem molt a les Illes Balears, on no fa gaire "SA NOSTRA", a través de Balears 2015, plantejava la problemàtica de l'aigua en un congrés internacional d'experts, no només en relació al nostre arxipèlag, sinó a la resta de la Mediterrània. És, precisament, aquesta regió del món –la Mediterrània– un dels ecosistemes

de major interès ecològic en relació a altres zones biogeogràfiques del planeta, tal com reconeix un informe d'Eurisles, un organisme europeu instituit per a la defensa del patrimoni natural de les illes, que han de fer front a una creixent demografia i a una no menys forta urbanització, endemés d'un intens trànsit marítim i una explotació dels recursos, tant marítics com terrestres. Una situació que és especialment greu a les regions insulars, atesa, com es diu a la declaració de les Nacions Unides, la limitació i la fragilitat del territori.

Davant aquesta realitat, davant uns riscos majors a les illes que no als continents, s'imposen polítiques que integrin el desenvolupament sostenible –o durable, com es diu a altres indrets– amb la protecció de l'entorn. En el cas de les Illes Balears és evident que hi ha una mancança de recursos naturals que permetin mantenir els alts índexs de creixement demogràfic i de consum de territori com els registrats en els darrers anys. L'activitat turística genera desequilibris molt diferents tant ambientals com socioculturals, però al mateix temps són una font de riquesa de la qual és impossible prescindir-ne. Per això s'imposa un doble front: per una part el reconeixement de la insularitat per part de les institucions estatals i europees que poden ajudar a reestructurar l'actual model econòmic i, per l'altra, la protecció mediambiental.

Ambdós són objectius compatibles i complementaris. Els dos són imprescindibles per garantir un futur de prosperitat com el que, econòmicament, s'ha conegut en els darrers anys. Formen part, en definitiva, d'una estratègia comuna que beneficiarà l'entorn natural de les Illes, el seu medi ambient, però sobretot la qualitat de vida dels que hi resideixen.

gea
quadern de la terra

núm. 10 - setembre, 2002

Edita: Fundació "SA NOSTRA" Caixa de Balears

C. de Can Tàpera, 5 - 07015 Palma.
Tel. 971 70 74 21 - Fax 971 70 79 50
E mail: fundacio@sanostra.es

Consell Assessor:

Miquel Alenyà, Miquel Pasqual,
Andreu Ramis, Albert Catalan,
Miquel Rayó, Joan Mayol i
Bartomeu Tomàs.

Director: Sebastià Verd

Secretària de redacció:
Magdalena Mulet

Redactors i col·laboradors:

Jordi Calleja, Constanza Forteza,
Gina Garcías, Maria Ferrer, Miquel
Massutí, Antoni Oliver, Jaume
Rosselló i Juanjo Sánchez.

Redacció: Fundesba SL.

F. de Borja Moll, 10 - entresòl
Tel. 971 71 16 61.
07003-Palma.

Disseny i realització:

Eparrutx, Tel. 971 420 966

Dipòsit Legal: PM-433-1998

Preu: 3 euros
Subscripció: 9 euros
(tres números per any)

TARJA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i llinatges

.....

Adreça

Ciutat C/P

Tel Fax

Dades bancàries:

"SA NOSTRA" Caixa de Balears, oficina

Compte corrent/llibreta d'estalvis núm.

Per a subscripcions emplenau aquesta tarja i adregeu-la a:

Fundació "SA NOSTRA" Caixa de Balears

C. de Can Tàpera, 5 - 07015 Palma.

Tel. 971 70 74 21 - Fax 971 70 79 50

o bé per correu electrònic, a: fundacio@sanostra.es

*Els tres primers números de GEA - Quadern de la Terra
seran de franc, a partir de la recepció d'aquesta subscripció.*